Nro 63.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżſzego Rządu Nayiaśnieyszego Imperatora Całey Roſsyi.

z Wilna V. S. 8 Sierpnia 1800 we Srzodę

Z Petersburga VS. 27 Lipca.

Otrzymali rangę Generał Maiorow Półkownicy: Szef półku ſtrzeleckiego Graf Iwelicz 4; regimentu muszkietyerow Serbina, Gauro naznaczony Szefem regimentu muszkietyerow przedtym Doktorowa; półku kiraſſyerow Corna Graf Gołowin naznaczony Szefem półku kiraſſyerow dawniey Lewiza. Podpółkownicy zoſtaią Półkownikami półku kiraſſyerow Brinkena Tołbuzin 1; huzarſkiego Miłoradowicza Razmiricin; grenadyerow Palicina, Zelepuga i Anneńkow; kiraſſyerow Brinkena Tołbuzin 2; Maiorowie Podpółkownikami: półku ſtrzelcow Hangeblowa Kaszkow; dragonii Kinsona Krauz; huzarow Kiszyńſkiego, Efimowicz, Pokłońſki, Łukianowicz; ſtrzelcow Prioudy, Iwanow; muszkietyerow Fensza, Przewłocki; dragonii Skalona Gołowaczew 1. Uwalniaią ſię od ſłużby: półku dragonii Gudowicza 6 Półkownik Liwen dla choroby z rangą Generał Maiora, mundurem, i pensyą całey gaży; huzarow Lindenera Półkownik Xiąże Zewachow; Podpółkownicy: Xiąże Zewachow i Pekrow; dragonii Obreſkowa Maior Łaguszyn dla ſłabości zdrowia; ſtrzelcow Woicykowa Maior Sidorow. Regimentu artylleryi Begiczewa 2 Podpółkownik Gren 1 został kommendantem Irkutſkiego garnizonu artylleryi; tenże mieć będzie zwierzchność nad kommendą artylleryi ſtoiącą w Nerczyńſku i Selengińſku.

Znayduiący ſię w expedycyach i ſkarbowych Izbach za dobre i ochocze pełnienie włożonych obowiązkow otrzymali ſtopień Taynych Konsyliarzow, Aktualni Stanu Konsyliarze: Smirnow. Alimow, Rezanow, Hołubow 1 i 2; Aktualnym Stanu Konsyliarzem zoſtał Stanu Konsyliarz Niżehorodcow; Stanu Konsyliarzami Kolleſcy Konsyliarze: Czańnikow, Guriew, Pleszczeiew; Kolleſkiemi Konsyliarzami Nadworni Konsyliarze; Portnow, Łoszakow, Zandr. Aktualny Stanu Konsyliarz od expedycyi o Monarszych dochodach Borcow uwalnia ſię na własną prożbę dla ſłabości zdrowia od ſłużby, w ktorey zoſtawał lat 42; za co też gażę dziſieyszą w pensyą dożywotnią onemu zamieniono. Aktualny Kammerher, u Dworu Duńſkiego Pełnomocny Miniſter Murawiew; iakoteż Aktualny Stanu Konsyliarz Kondoidi zoſtaią Taynemi Konsyliarzami. Aktualni Stanu Konsyliarze: Moſkiewſkiego Uniwersytetu Dyrektor Turgeniew, i Kurator onego Goleniszczew Kutuzow zoſtali Taynemi Konsyliarzami.

Stanu Konsyliarze: Cywilny Gubernator Kurſki Werewkin, Wołohodzki Goriainow; Ober Prokurorowie: Duchownicki, Możayſki; zoſtaią Aktualnemi Stanu Konsyliarzami. Tayny Konsyliarz i Senator Derżawin zoſtał Aktualnym Taynym Konsyliarzem. Kammerherowie: Demidow 1, Xiąże Trubecki; Aktualni Stanu Konsyliarze, Kazarew, Murawiew 1, Lanſki 2, Pankratiew, Briſkorn, zoſtaią Taynemi Konsyliarzami. W expedycyi o Monarszych dochodach zaſiadać będzie Tayny Konsyliarz Rezanow; mieysce zaś iego, w S. Petersburgſkiey Izbie ſkarbowey zaſtąpi Aktualny ſtanu Konsyliarz Chotiaińcow. Bankierom Nadwornym, Beli, Rol, Rogowikow nadane ieſt z familiami ich i potomſtwem doſtoieńſtwo Baronow Imperium Roſſyiſkiego. Gubernatorowie Cywilni: Słobodſko Ukraińſki Saburow, Tulſki Grave uwolnieni od obowiązkow; mieysce ich zaſtąpią General Lieutenant Tomiłow, i Generał Maior Niewierow, dziś Tayny i Aktualny ſtanu Konsyliarze. Kurlandzki Wice Gubernator Arseniew zoſtał Aktualnym Stanu Konsyliarzem. S. Petersburgſkich Sądow 1 Departamentu Prezydent ſtanu Konsyliarz Achleſtyszew uwalnia ſię od ſłużby w ſtopniu Aktualnego ſtanu Konsyliarza.

Za Naywyższym roſkazem Generał Prokuror donoſi nazywaiącemu ſię Polakiem Sapełkinowi, który proſił o prędkie osądzenie appellacyiney ſprawy iego w Senacie o niesprawiedliwe maiątku przywoienie z Brygadyerem Niemcowym; że ta ſprawa w Senacie z porządku ieſt 75; zatym kolei czekać wypada.

Bywszemu Sędzią Ziemiańſkim Piontowſkiemu, który ſię ſkarżył na przeszłego woiennego Gubernatora Podolſkiego o oddalenie od ſłużby do którey był wybranym przez Szlachtę Wołyńſką: że ſkarga iego nie przyięta dla teyże przyczyny, dla którey on był odeſłany na życie do miaſta Mezei w Gubernii Archangelſkiey.

Na prożbę bywszych woyſk Polſkich Podporucznika Pawłowicza, ażeby onemu za kupioną rangę zapłacono na wzor drugich gażę czteroletnią, nie naſtąpiło naywyższe zezwolenie.

Szlachciance Lenkiewiczowey proszącey o przebaczenie mężowi iey odeſłanemu na więzienie, albo też o wolną z nim korrespondencyą, prożba odeſłana z rozdarciem i roſkazem zyſkania opłaty za to poczcie przypadaiącey.

z Wiednia 30 Lipca z Gazety Courier du Bas Rhin.

Wiadomość o podpisanym broni zawieszeniu w Bawaryi zaspokoiła troſkliwość naszą Hrabia Colloredo w ſtopniu pełnomocnego J. C. Mci Kommiſſarza miał bydź poſłanym do armii w Niemczech dokazuiącey, celem przywrócenia potrzebney karności i porządku, mianowicie między Generałami; lecz ſię wymówił od obowiązku tego; przyczyna wspomnioney niekarności tayna; Generał artylleryi Starray niedawno tu przybył dla usprawiedliwienia ſię z uczynionych zarrztow; może też winy niczyiey nie było; lecz nieszczęśliwi pospolicie podeyrzliwemi bywaią. Twierdze miaſta Braunau prawie ſą dokończone; w ich bliſkości ſtanoł Kray Generał; od 1 t 3 kilka tyſięcy ludu tam pracowało; o dobroci fortyfikacyi podobno ſądzić nie pozwoli bliſko ſpodziewany pokoy. Kaſſę woyſkową i rezerwę artylleryi do Wels i Lintz odeſłano. Auſtryakow w Bawaryi nie ma nad 36 tyſięcy, nie licząc garnizonow zoſtawionych w Philipsburgu, Ulm, Ingolſtadzie; poſiłki z Czech i Morawii przyſłane do obozu nie wynoszą nad 12 tyſięcy.

Wyglądamy nie cierpliwie gońca od Graffa S. Julien z Paryża; ten podobno przywiezie oſtateczną

odpowiedź Konsula Buonaparte względem woyny i pokoiu. Z drugiey ftrony Graff Cobenzl zaczoł negocyacyą z Poſtem Francuzkim w Dreznie będącym; ieszcze albowiem przed batalią pod Marengo wygraną oświadczył Buonaparte, że rząd nasz może iesli mu ſię podoba, przeſłać propozycye ugodliwe do Drezna. Armia Generała en chef Moreau iak liczną była ztąd miarkować można, że zoſtawiwszy dywizyą nad Renem, inną na osadę Ulm i Jngolſtadu trzecią poſławszy na Tirol i Voralberg, czwartą na koniec pod Generałem Moncey do Włoch, ieszcze Wódz Francuzki Barona Kray liczbą przewyższał. W czynieniu ogromnego dawniey przygotowania do woyny co raz bardziey uſtaiemy; oprocz werbunku do browolnego, iuż innych rekrutow nie wybieraią w kraiu całym.

Z Berlina odebraliśmy zapewnienie, że Król Jmć Pruſki w każdym zdarzeniu ściſłą neutralność chce zachować, Królowa Jmść Dwóch Sycylii chciała z Liworny morzem udać ſię do Trieſtn; lecz od Barona Melas zapewnioną, zoſtała, że może iechać lądem do Ankony nie tykaiąc kraiow Cisalpińſkich; więkſzą część licznego dworu odprawiwszy do Palermo, potrzebną poſługę dla ſiebie i potomſtwa znaydzie w tuteyszym. Apoſtolſkiey ſtolicy Nuncyusz donioſſszy Cesarzowi Jmci o przybyciu Oyca S. do Rzymu ſkładał oraz uroczyſte podziękowanie Monarsze za wſzyſtkie względy, iakich z roſkazu Jego doznawał Pius 7 od Generałow i Kommiſſarzow Auſtryackich w Wenecyi, i podróży do Rzymu. Biega u nas po ręku odezwa bardzo gorliwa do Duchowieńſtwa Cisalpińſkiego, Konsulowi Buonaparte przypisana, w którey religią Chrześciańſką wyſtawia za koniecznie potrzebną do utrzymania w porządku, karności i pokoiu ludzkiego społeczeńſtwa.

Słychać że tenże Konsul ma ziechać do Auſzpurga; z swoiey ſtrony rząd nasz wszyſtko uczynić i poświęcić gotow, dla przywrócenia pokoiu powſzechnego. Ze Włoch do kraiow dziedzicznych odprowadzono znaczną liczbę armat Auſtryackiego kalibru, które ſię znaydowały w twierdzach Piemontſkich i Lombardzkich. Niektórzy spodziewaią ſię przybycia Lorda Grenville do Carlsbadu, gdy negocyacye będą rozpoczęte. Kilko dniami przed podpisaniem zawieszenia broni, w Króleſtwie Węgierſkim po wszyſtkich Comitatach ogłoszono odezwę rządową do mieszkańcow zachęcaiącą ażeby ſię mieli co broni ku publiczney posłudze. Od granic Tureckich donoszą, że dziś zupełna spokoyność panuie między Baszami Belgradzkim i Widinu, przez co handel kwitnąć zaczyna. Paſswan Oglou, właśnie iakby niedowierzaiąc nikomu, trzyma zawsze przy sobie znaczną woyſka dywizyą w zupełney gotowości; garnizon ſtołecznego miaſta Widinu ſkładać ſię ma z 12 tyſięcy. Papiery nasze co raz bardziey podnoszą ſię z upadku. Cesarz i Cesarzowa Jmść Królową Dwóch Sycylii spotykać maią pod Newſtadem.

z Londynu 19 Lipca z Gazety Hamburgſkiey.

z Paryża odebraliśmy wiadomość, że między Auſtryą i Francyą powszechne broni zawieszenie podpisane zoſtało; co chociaż zdaie ſię zwiaſtować bliſki pokoy na lądzie, my iednak nayogromnieysze czyniemy przygotowania do woyny. Jzbie niższey teni dniami podano dwa ciekawe rachunki; pierwszym dowiodł P. Dundas, że kompania wschodnio Jndyiſka z osad swoich ma rocznego dochodu 9 mill. FS. towarow rozmaitych w magazynach Azyatyckich za 10 millionow, w Europeyſkich za millionow 7 licząc ſzacunek okrętow do handlu użytych i wszelkie długi należne kompanii; lecz z drugiey ſtrony w roku teraznieyszym tak wielkie były wydatki. na woynę mianowicie, taką poniosła kompania ſzkodę rozmaitemi przypadkami, że ſtan iey 600 tyſięcami FS. różni ſię od przeszłorocznego. Spodziewać ſię trzeba, że nabycie Prowincyi Oude i Myssore doſkonalsze urządzenie dochodow, pokoy, większa oszczędność w wydatkach; ſtratę w sowit nadgrodzi. Nie mówiemy tu nic o zyſkach iakie mieć mogli w Jndyach Anglicy prywatni do kompanii nie wchodzący; te albowiem ſą niewyrachowane.

Drugi rachunek ieſt przydłuższy; w tym ieſt mowa o długach narodowych. które w r. 17 3 na początku woyny teraznieyszey ledwie połowę dziſieyszych wynosiły; toż rozumieć o procentach i podatkach: oſtatnie urosły tak dalece, że dziś wielka Brytańnia z Jrlandyą ma rocznego wydatku 64 milliony 500 tyſięcy FS. lecz to bynaymniey nie zaſtanawia Anglikow; bogactwa ich ſą niezmierne, rękodzieła kwitną, handel obszerny, osady rozległe, zyſk niewyrachowany. z Przygórka Dobrey nadziei przyszedł rapport, iż Generał Dundas na czele dywizyi woyſk naszych wkroczył wgłąb Afryki, o 600 mil Angielſkich od Cap miaſta ſtołecznego osady, dla poſkromienia niektórych Xiążąt i narodow które nam woyną groziły; w tym zdarzeniu część iazdy ſtracił przez nieprzyiacioł w pień wyciętą. W głównym porcie teyże osady wiele okrętow kupieckich nawalnością ſkołatanych zatonęło.

Biega pogłoſka o formuiącey ſię zbroyney neutralności morſkiey między temiż samemi Mocarſtwami, które ią formowały w r. 1780 podczas Amerykańſkiey woyny, zapobiegaiąc ażeby okręta kupieckie w handlu od nas mianowicie nie doznawały przeſzkody; w tym intereſſie Lord Carysfort wyiechał do Berlina. Tym czasem zdarzył ſię niedawno przypadek, który pokazuie konieczną potrzebę pomienioney neutralności. Duńſka Fregata Freya od 38 armat prowadziła 7 ſtatkow kupieckich narodu swoiego do Porto, Lisbony, Cadix, Malagi, Liworny przeznaczonych; lecz pod Oſtendą przez 4 Angielſkie fregaty wſtrzymaną zoſtała. Anglicy dawnym obyczaiem chcieli przetrząsać okręta: Kapitan Duńſki Verabbe nie chciał pozwolić; przyszło więc do ctwartego gwałtu: po całogodzinnym ſtrzelaniu Duńczycy ſtraciwszy niemało zabitych i ranionych, uſzkodzoną fregatę nam poddali, którą z 6 kupieckiemi okrętami do Dunes zaprowadzono.

Nie wiadomo co może wyniknąć z takiego poſtępku; z Deal piszą że roſkaz ieſt wydany zabierać ſtatki pod flagą Duńſką żegluiące. Ponieważ trzy razem ſtatki pocztowe z Hamburga nie przybyły; wnoſiemy że przez nieprzyiacioł ſą zabwytane; co wielką ſzkodę czyni handluiącym. Dnia wczorayszego Król Jmć zamknoł Parlament do 7 Pazdziernika; wyraził na końcu mowy, że pokoy nie wprzód podpisze, aż obaczy konieczną tego potrzebę dla powszechnego dobra wszyſtkich narodow; ſzczególniey zaś wzgląd mieć będzie na uszczęśliwienie poddańſtwa, honor i niepodległość W. Brytańnii. Flotta nasza na brzegach Francuzkich krążąca nic nie przedſięwzięła znacznego, przeſtaiąc na zabieraniu i niszczeniu ſtatkow żywność prowadzących do Breſtu. Obywatele miaſta Londynu dnia iutrzeyszego zgromadzeni na walną radę, umyślili prosić Króla Jmci, ażeby pokoy z Francyą przywrócić raczył.

Generałowie: Don, Knox, Maitland częſte z Miniſtrami konferencye odprawuią; ſłychać że oſtatni ma ieszcze prowadzić liczną woyſka dywizyą na morze śrzodziemne, tak dalece iż Generał Abercromby liczyć będzie w Minorce 45 tyſięcy żołnierza, rozrywać ſiłę Francuzką gotowego, ieśli Dom Auſtryacki woynę przedłużyć zechce. Knox, Don, Pulteney o nowym wylądowaniu do Hollandyi pomyślą, Po zaszłey Unii z Irlandyą, Graf Clare dziſieyszy Kanclerz ma bydź Sekretarzem ſtanu, Lord Macdonald Kanclerzem, Milford pierwszym ſkarbu Adminiſtratorem; ſłowem P. Pitt rozdaie znacznieysze i zyſkownieysze urzędy pomienionego Króleſtwa tym obywatelom, którzy iemu naywięcey pomagali w zbawiennym lecz trudnym dziele Unii dwóch narodow. W Izbie wyższey i niższey Parlamentu naszego potrzebne odmiany czynić kazano na przyięcie Parow i Reprezentantow Irlandzkich.

Papiery nasze dwóma procentami w gorę po-

szły po odebraney wiadomości o podpisanym broni zawieszeniu w Niemczech; iednak na okręt Isis od 50 armat przeniesione znaczne summy od Parlamentu przeznaczono dla Cesarza Jmci. Francuzi raz ieszcze zdaią się nam grozić taiemną wyprawą; oprócz flotty wielkiey w Breście, zgromadzili niemało przewozowych statkow, pod Cherbourg wiele żołnierza lądowego. Emigrant Xiąże de Levy chociaż przywodził współziomkom swoim pod Quiberon, otrzymał pozwolenie powracać do Paryża, gdzie część maiątku ma odzyskać. Xiąże Bedford darował Akademii Malarskiey kosztowny zbiór obrazow i rysunkow. Cena zboża w niektórych Prowincyach Królestwa dziś większa iest niż przedtym. Ministerium wydało rozrządzenie, ażeby iak naywięcey zprowadzono z zagranicy. Król Jmć z familią z Windsor przeiechał do Weymouth dla morskich kąpieli.

z Faryża 29 Lipca z Gazety Hamburgskiey

Buonaparte pisał do Ministra woiennego Carnot; odebrałem, powiada, wiadomość, że Foissac Latour z Austryackiey niewoli powróciwszy, śmie nosić i znieważać mundur żołnierza Francuzkiego. Donieś iemu, że służyć RPtey w tym dniu przestał, gdy haniebnie Mantuę poddawał nieprzyiacielowi; i roskaż aby odtąd nie nosił munduru. O postępku iego niech raczey wszyscy obywatele sądzą niż woyskowe trybunały; rząd albowiem nie chce pamiętać o tym oblężeniu opłakanym, które niezmazaną plamę broni naszey zadało. Wzgardzony od współziomkow Foissac, w opinii publiczney znaydzie karę dla obywatela Francuzkiego naysroższą... Taż sama więc kara, wzgardy w opinii publiczney narodu całego, czeka innych kommendantow, którzy w r. 1799 twierdze Włoskie poddawali prawie bez odporu, przykładem w dzieiach niedoświadczonym; ponieważ trybunały woyskowe na żadnego dotąd nie pisały wyrokow, dla tego podobno że ieszcze z niewoli do Oyczyzny powracać nie śmieią.

Generał Vaubois przez pierwszego Konsula zalecony, Senatorem obrany został. Przed kilko dniami rząd wstrzymał pozwolenie wielu kupcom dane zprowadzenia towarow z Anglii potrzebnych na utrzymanie rękodzieł kraiowych. W ostatniey bitwie którą S. Suzanne miał niedaleko Frankfortu z woyskiem Austryackim i Mogunckim, Emigrant Graf Egremont Maior w regimencie Beaulieu nie chcący przyiąć offerowanego pardonu poległ. Wiele twierdz Włoskich zburzyć kazano; materyały służyć będą Cisalpinom i Piemontczykom do zbudowania koszar. Powszechne iest rozumienie, iż pokoy na lądzie bliski. Buonaparte całą dziś uwagę zwrócił do portow i morskiey potęgi; w Departamencie flotnym osadził niedawno dwóch Konsyliarzow stanu; z tych ieden Najac był długo dozorcą w Breście; drugi Barbé Marbois w S. Domingo za rządow dawnieyszych; ostatni r. 1797 przez Barrasa i towarzyszow iego Dyrektorow do Cayenny wygnany, niedawno powrócił.

Do Brestu znaczne summy posłano w gotowiźnie. Prefekt Departamentu Vendeyskiego doniosł pierwszemu Konsulowi, że gdy Anglicy wylądowaniem grozili do kraiu naszego, niektórzy z bywszych Vendeyczykow i Szuanow mężnie brzegow bronili. Napisał do Prefekta Buonaparte wychwalaiąc ten obywatelski postępek; roskazuie naostatek ażeby 12 wybranych Szuanow przysłał do Paryża, chcę, powiada, widzieć i poznać tych mężnych ludzi. Osobiści nawet nieprzyiaciele pochwalili postępek Konsula pierwszego, że Generała Jourdan, O. Camus i Berlier podniosł z upadku; drugiemu przywrócono urząd Archiwisty RPtey, chociaż iak wiadomo, ostatniey konstytucyi podpisać nie chciał; przeciwny wprowadzonym do rządu nowościom Berlier został Prezydentem trybunału sądzącego o ważności zdobyczy korsarskich na morzu.

Generałowie; Lamarche, Mouret, Ferrand, Petitguillaume, Duplessis, Lasalle, Marchais, Vatresson zostali Szefami brygad weteranow: są to kompanie inwalidow. Generał Austryacki Zach odiechał do Wiednia; Graf S. Julien często rozmawia z pierwszym Konsulem i Ministrami; nie raz oświadczył głośno, że ma nadzieię podpisania wprędce pokoiu; nawet biega pogłoska, iakoby przed ugodne warunki iuż umowionemi zostały: Buonaparte Uniwersytet Turyński do dawnego stopnia przywrócić rozkzał, Generał Brune przeniosł się z armią do Genewy; po oddaleniu się iego zostali w Dijon Malet i Clement, którym zalecono dopełniać półbrygady, formować nowe, ćwiczyć rekrutow i ochotników. Senator Barthelemy, niedawno do Cayenne wygnaniec, wkrótce do Bazylei, ztamtąd ma iechać do Wiednia dla podpisania traktatow; zgadnąć trudno czyli osobne pisać będziemy, albo też wielka Brytannia do nich należeć zechce.

Konsyliarze Stanu: Chaptal, Champigny, Emery w obszernym rapporcie opisuią wszystkie zamysły, intrygi, zabiegi, rozrządzenia, przygotowania, proiekta spiskowych, pod nazwiskiem Angielskiey rady znaiomych; później o tym cokolwiek doniesiemy. Rząd tym czasowy Łukieski oświadczył Konsulom naszym chęć przyłączenia kraiu swoiego do RPtey Cisalpińskiey. W ostatniey bitwie którą Lecourbe wygrał u Grisonow, Generał Salis Szwaycar dostał się naszym w niewolę. Admirał Lord Nelson i Małżonka Posła Angielskiego w Palermo, Hamilton wyiednali u Królowey Jmci Dwóch Sycylii, że Dolomieu przedtym kawaler Maltański, nie tak ściśle iak przedtym siedzi więzienie. Chociaż pokoy zdaie się bliski, iednak zalecono Prefektom Departamentowym, ażeby młodź do rekwizycyi należącą posyłali do Dijon; wielu ztamtąd odchodzić zaczęło do domów oszukani pogłoską o podpisanym iuż traktacie.

z Constantinopola 25 Czerwca z Gazety Frankfortskiey

Porta niedawno odebrała rapport od Kapitana Baszy. Przybył iuż do Alexandryi z flottą na którey znayduie się liczna dywizya woysk lądowych; z drugiey strony armia W. Wezyra w Siryi pomnaża się codziennie nowozaciężnym ludem; lecz iuż podobno te wszystkie siły mniey potrzebne będą. Oczekiwamy albowiem okrótce wesołey nowiny o dobrowolnym przez kapitulacyą ustąpieniu z Egiptskiey ziemi woysk Francuzkich; na ich odprowadzenie do Oyczyzny wysłaliśmy z naszey stolicy wiele statkow przewozowych. Rzecz zdaie się nie wątpliwa, że Wezyr i Generał Kleber odnowili umowę w Larisch podpisaną, albo przynaymniey nową zawarli; zachowuiąc iednak w całości dawnieysze warunki. Morowa zaraza wiele ludu zabiia w Egipcie. Sidney Smith opuściwszy wyspę Rhodus udał się do Alexandryi na dokończenie dzieła swoiego; iemu albowiem ocalenie Syryi, odzyskanie winniśmi Egiptu. Anglicy z miasta Suez do portu Cosseir ustąpili. Porta do służby swoiey przyieła kilku Francuzkich Emigrantow, między któremi iest Frotte brat Szefa Vendeyskiego, który na roskaz Konsula Buonaparte został rozstrzelanym.

z Rzymu 6 Lipca z Gazety Frankfortskiey

D. 3 wieczorem Ociec S. Pius 7. odprawił wiazd swóy do tey stolicy przy odgłosie dzwonow, i ogromnym z armat ognia dawaniu. Woyska Neapolitańskie i milicya Rzymska stały w paradzie na ulicach; lud niezliczony wesołemi okrzykami napełniał powietrze. Rozumiemy, że Xiąże Naselli z ramienia Króla Jmć Dwóch Sycylii kommenderuiący, nie zechce ustępować z kraiu naszego przed podpisaniem trwałego pokoiu; lecz z drugiey strony zdaie się rzecz nieuchronna ażeby Benewent Prowincyami Neapolitańskiemi zewsząd opasany do nich wcielonym został. Podobnym sposobem los iest wątpliwy Bononii, Ferrary, Rawenny Romanii. Dnia wczoraysze go wieczorem Król Jmć Sardyński z Małżonką swoią i całą familią przybył do naszey stolicy.

Naypierwszym Oyca S. usiłowaniem iest lud wierny po tak długim cierpieniu i klęskach wielorakich pocieszyć, mianowicie ubogich. Za roskazem iego

cenę chleba natychmiaſt zniżono; wydane też ſą rozkazy, aby na żadney żywności mieszkańcom ſtolicy naszey nie zbywało. Pius 7 gdy ſię znaydował w Lorecie wydał rozrządzenie, znosząc regencye przez Auſtryakow w Ankonie i Perugia uſtanowione do czasu; po innych mieyscach zoſtawił dawnieyſzych urzędnikow, ażeby nagle odmiany iakiego w kraiu zamieſzania nie sprawiły. Państwo Koscielne ma bydź podzielone na 6 iuryzdykcyi, podległych rządowi osob przez Oyca S. wybrać ſię maiących między Kardynałami i Prałatami; ci zaś Apoſtolſcy Delegatowie we wszyſtkich okolicznościach znosić ſię po winni z Sekretarzem Stanu.

z Frankfortu 26 Lipca z Gazety Hamburgſkiey.

Od dni kilku Francuzi ciągle grozili wprowadzić garnizon do miaſta naszego, ieślibyśmy nie wypłaci li 800 tyſięcy liwrow kontrybucyi przez Generała S. Suzanne nakazaney, Senat po długich deliberacyach odrzucił zawczora propozycye nieprzyiacioł; chociaż przez Generała Souham był oſtrzeżony, że w przypadku nieopłacenia należności Frankfort załogę liczną utrzymywać muſi. Stało ſię iak powiedział. Dnia albowiem wczorayszego 2400 Francuz kiey iazdy i piechoty wkroczyło do murow naſzych; tey dywizyi Souham, dał imie korpusu exekucyinego; nikomu z miaſta wyiechać nie wolno; karność żołnierzom zalecona pod karą prędką i surową. Dziś Senat miał konferencyą z Generałem Francuzkim; ſłychać że Deputowanych wyszlemy do Paryża i Generała Moreau. Suzanne bawi w Strasburgu: General Colloud powiat Bergſtrass osadził według umowy w Parsdorff podpisaney.

z Hagi 26 Lipca z Gazety Hamburgſkiey.

Odebraliśmy z wielu mieysc razem wesołą wiadomość o podpisanym broni zawieszeniu; papiery nasze wnet podniosły ſię kilko procentami, lecz w kilka później godzin wszyſtko powróciło do ſtanu dawnieyszego; póki albowiem z wielką Brytańnią nic nie uczyniemy, nadzieia ieſt nadzieia. Słychać że woyſka Batawſkie do Niemiec wyſłane wkrótce powrócą do kraiu: Augereau tu przybył z Bruxelles. Angielſkie okręta ukazuią ſię teraz w znaczney liczbie na brzegach naszych; ztąd pogłoſki o wylądowaniu nowym, i rozkazy do regimentow rozeſłane, ażeby ſię miały w gotowości do ruszenia. Na prożbę Poſła Francuzkiego Semonville, Miniſter Policyi za granicę wyprowadzić zalecił Francuzkich Emigrantow, Terpin, Geras, Chievres; wypłynowszy z Anglii do Embden przybyli, potym do nas; zkąd zamyślali udać ſię do Paryża, chociaż im nie dano potrzebnych pasportow.

Kommiſſiya Skarbowa niedawno zgromadzeniu prawodawczemu pokazała, iakie ſą teraz roczne wydatki Rzeczypoſpolitey; ſumma ogułem wynosi blisko 43 millionow złotych Hollenderſkich; na procenta od długu publicznego 25 mill. na adminiſtracyą 5 mill. Na Poſłow Miniſtrow 500 tyſięcy. na flottę 4 milliony; na woyſko lądowe 6 mill, na utrzymanie tamę morza półtora milliona; na ubogich 2 milliony. Przebiegły okiem ten długi regeſtr zaſtanowi się nie ieden obywatel i cudzoziemiec, i pomyśli: wielkie ten naród muſiał od dwóch wiekow zgromadzić doſtatki, który od lat kilku ſtraciwszy handel, żeglugę, flottę, osady zamorſkie, procenta od kapitałow obcym pożyczonych, ryb łowienie, nakoniec niepodległość, iednak może summy niezmierne ſkładać corocznie na potrzebę publiczną. Wydatek na flottę ieſt mały; przecież pilnie pracuiemy około wſkrzeszenia morſkiey potęgi; 10 okrętow liniowych ieſt na warſztacie; dawnieysze naprawić i uzbroić kazano.

D. 2 Sierpnia. Dnia wczorayszego wieczorem goniec od oſtuiącego w Paryżu Schimmelpennink wyſłany przyniosł wielką wiadomość, że warunki przedugodne traktatu przyszłego między Cesarzem Jmcią Królem Węgierſkim i Czeſkim, i Rzeczpoſpolitą Francuzką oſtatecznie umówione, a iak chcą niektórzy, d. 29 lipca podpisane zoſtały. Traktat w Campo Formio r. 1797 zawarty ma bydź zasadą teraznieyszego. Czekamy niecierpliwie dokładnieyszey o tym wiadomości. To pewna, że liczne okręta nieprzyiacielſkie krążą niedaleko brzegow naszych, które bateryami ſą opatrzone. Z Dunquerque przyſłane trzy fregaty Francuzkie ſtanęły przy uściu zachodnim rzeki Escaut; wylądowania żadnego ſię nie lękamy; po odeſłaniu albowiem liczney dywizyi do Niemiec mamy ieszcze dość żołnierzy Batawow i Francuzow na obronę kraiu. D. 29 lipca nowo obrani Reprezentanci mieysce zaieli w zgromadzeniu prawodawczym.

z Zurich 20 Lipca z Gazety Frankfortſkiey.

Odebraliśmy teraz dokładne opisanie woiennych czynności w Voralbergu i Grisonach przed zawieszeniem broni. General Lecourbe z wielką trudnością i odwagą znalazł nakoniec długo szukaną drogę, i przez Hohenembs zaszedł z tyłu Feldkirch. Tu przyłączyła ſię do niego inna dywizya, która Ren przeszła pod Trubbach niedaleko Werdenberg. Wzmocniony tym ſposobem d. 13 na świtaniu attakować zaczoł Auſtryackie batterye i reduty, których część wielką ſzturmem zdobył. Gdy więc miaſto Feldkirch zewsząd opasane nie miało nadziei odebrania poſiłkow, regiment Szwaycarſki Bachman z emigrantow złożony na żołdzie Angielſkim utrzymywany, tu zoſtawiony załogą, prosił o kapitulacyą; pozwolił na wszyſtko Lecourbe, chcąc iak nayrychley opanować Feldkirch; wolni Szwaycarowie d. 14 wieczorem do Tirolu wyciągneli.

Pod czas tego attaku inna Francuzow kolumna Ren przeszedłszy w Rogen bliſko Zollbrucke, nie znayduiąc odporu żadnego z ſtrony przeciwney, poszła do Meyenfeld, Brettigau, i mieysca 4 wſiami zwanego; inna ieszcze dywizya wdarłszy ſię na górę Gungel, zamek i wąwoz Reichenau oſkoczyła. Uſtąpili przemagaiącym ſiłom Auſtryacy; moſt iednak długo, uporczywie, i walecznie był przez nich broniony; muſieli do ſzturmu lecieć Francuzi; bagnet nakoniec wszyſtko przełamał. Zwyciężcy nie mieszkaiąc do Coire poszli, Grisonow ſtolicy; kolumna od Ragaz ciągnąca naypierwey przybyła: miaſto od Auſtryakow opuszczone; urzędnicy nawet kraiowi, osoby rządowe uszły za granicę. Sam General Lecourbe wkroczył do Coire wieczorem d. 14, i w proklamacyi wszyſtkim obywatelom bez wyłączenia żadnego zaręczył bespieczeńſtwo i całość osob, maiątku, religii, i wszelkiey własności.

Emigrantow nawet i zbiegłych Grisonow dla boiaźni wzywa, ażeby do siedliſk oyczyſtych powracali, przyrzekaiąc imieniem RPtey Francuzkiey zgodę i pokoy przywrócić kraiowi. D. 15 wiele woyſk Francuzkich przez Coire ciągnęło do Engadein, do Brettigau; ſłowem wnosić można było, że Lecourbe zamyślał raz ieszcze wtargnąć do Tirolu. Auſtryacy uſtępowali do niższego Engadin i Martinsbruck; iuż d. 15 i 16 rospoczęły ſię nowe gonitwy; szczęściem nadeſłana z Bawaryi wiadomość o podpisanym broni zawieszeniu wſtrzymała dalsze i iuż niepotrzebne krwi przelanie. Lecourbe wezwany pośpieszył do obozu Generała Moreau.

X. Alexander Łabowſki Kaznodzieia Ewangelicki Wileńſki otwieraiący Pensyą dla płci męſkiey, donasza ſzanowney Publiczności, iż powierzaiącą ſię sobie młodź dla edukacyi, przyrzeka przez dobranych nauczycielow w naſtępuiących ćwiczyć naukach.

1. Oprócz Nauki moralney i obowiązkow religii, będzie młodź ſposobiona w pierwszym roku do ſzkoł publicznych przez lekcye języka łacińſkiego, Arytmetyki, pisania, Hiſtoryi, Geografii i inne zwyczayne poczynaiącym.

2. Będą także dawane lekcye grania na Fortepiano, tancowania, oraz językow Francuzkiego i Niemieckiego.

3. Dla uznania poſtępku rocznego w nauce wydawany będzie examen przed zwierzchnością.

4. Stancya będzie zdrowa, ſtoł zaś przyzwoity wiekowi i zdrowiu.

Jakie ze ſtrony rodzicow na wzaiem wypadać będą obowiązki według ſzczególnych potrzeb każdego dziecięcia, zainformować ſię o tym można u wzwyż wzmienionego X. Łabowſkiego pod Nrem 1144 za Trocką Bramą. W Wilnie roku 1800 Mca Julii 28.